

dormientibus. Triginta itaque annos Jerosolymis rexit Ecclesiam, id est, usque ad septimum Neronis annum, & juxta templum, ubi & præcipitatus fuerat, sepultus est. Titulum usque ad obfessionem Titii & ultimam Hadriani notissimum habuit. Quidam e nostris in Monte Oliveti eura conditum putant: sed falsa eorum opinio est.

Ejusdem ex Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum.

Simon Petrus filius Jonæ, provinciæ Galilææ, vico Bethsaida, frater Andreæ Apostoli, & princeps Apostolorum, post Episcopatum Antiochenis Ecclesiæ, & prædicationem dispersionis eorum qui de circumcisione crediderant, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia, & Bithynia, secundo Claudii anno ad expugnandum Simonem Magum Romam pergit, ibique vigintiquinque annis cathedram sacerdotalem tenuit, usque ad ultimum annum Neronis, id est decimumquartum. A quo & affixus cruci, martyrio coronatus est, capite ad terram verso, & in sublime pedibus elevatis, asserens se indignum ut sic crucifigeretur ut Dominus suus. Scripsit duas Epistolas, quæ Catholicæ nominantur: quarum secunda, a plerisque ejus esse negatur, propter styli cum priore dissonantiam. Sed & Evangelium juxta Marcum, qui auditor ejus & interpres fuit, hujus dicitur. Libri autem, e quibus unus Actorum ejus inscribitur, alius Evangelii, tertius prædicationis, quartus Apocalypsis, quintus iudicii inter apocryphas Scripturas reputantur. Sepultus Romæ in Vaticano juxta viam triumphalem, totius urbis veneratione celebratur.

Ejusdem ex Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum.

Judas frater Jacobi, parvam quidem, quæ de septem Catholicis est, epistolam reliquit. Et quia de libro Enoch, qui Apocryphus est, in ea assumit testimonium, a plerisque rejicitur: tamen auctoritatem vetustate jam & usu meruit, & inter Sanctas Scripturas computatur.

LIBER GENESIS,

HEBRAÏCE BERESITH.

CAPUT PRIMUM.

De Mundi creatione, rerum creaturarum distinctione & ornatu; deque hominis formatione, cui subjecit Deus omnia quæ creaverat.

- I**N principio creavit Deus cælum & terram. *Ps. 32. 6. & 135. 5. Eccl. 10. 1. Act. 14. 15. & 17. 24. & Heb. 11. 2.*
- 2 Terra autem erat inanis & vacua, & tenebræ erant super faciem abyssi: & Spiritus Dei ferebatur super aquas.
- 3 Dixitque Deus: * Fiat lux. Et facta est lux.
- 4 Et vidit Deus lucem quod esset bona: & divisit lucem a tenebris.
- 5 Appellavitque lucem Diem, & tenebras Noctem: factumque est vespere & mane, dies unus.
- 6 Dixit quoque Deus: Fiat firmamentum in medio aquarum: & dividat aquas ab aquis.
- 7 Et fecit Deus firmamentum, divisitque aquas quæ erant sub firmamento, ab his * quæ erant super firmamentum. Et factum est ita. *Ps. 135. 6. & 148. 4. Jer. 10. 12. & 51. 15.*
- 8 Vocavitque Deus firmamentum, Cælum: & factum est vespere & mane, dies secundus.
- 9 Dixit vero Deus: Congregentur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum: & appareat arida. Et factum est ita.
- 10 Et vocavit Deus aridam, * Terram, congregationesque aquarum appellavit Maria. Et vidit Deus quod esset bonum. *Job. 38. Psal. 32. 7. 88. 12. & 135. 6.*
- 11 Et ait: Germinet terra herbam virentem & facientem semen, & lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Et factum est ita.
- 12 Et protulit terra herbam virentem, & facientem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum, & habens unumquodque semen secundum speciem suam. Et vidit Deus quod esset bonum.
- 13 Et factum est vespere & mane, dies tertius. *1om. 1. A*

* Psal.
135. 7.

14 Dixit autem Deus: * Fiant luminaria in firmamento cœli, & dividant diem ac noctem, & sint in signa & tempora, & dies & annos:

15 Ut luceant in firmamento cœli, & illuminent terram. Et factum est ita.

16 Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare majus, ut præesset diei: & luminare minus, ut præesset nocti: & stellas.

17 Et posuit eas in firmamento cœli, ut luce-
rent super terram,

18 Et præessent diei ac nocti, & dividerent lu-
cem ac tenebras. Et vidit Deus quod esset bonum.

19 Et factum est vespere & mane, dies quartus.

20 Dixit etiam Deus: Producant aquæ reptile animæ viventis, & volatile super terram sub firmamento cœli.

21 Creavitque Deus Cete grandia, & omnem animam viventem atque motabilem, quam produxerant aquæ in species suas, & omne volatile secundum genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum.

22 Benedixitque eis, dicens: Crescite, & multiplicamini, & replete aquas maris: avesque multiplicentur super terram.

23 Et factum est vespere & mane, dies quintus.

24 Dixit quoque Deus: Producat terra animam viventem in genere suo, jumenta, & reptilia, & bestias terræ secundum species suas. Factumque est ita.

25 Et fecit Deus bestias terræ juxta species suas, & jumenta, & omne reptile terræ in genere suo. Et vidit Deus quod esset bonum,

* Infra 5.
1. & 9. 6.
1 Cor. 11.
7.
Col. 3. 10. 13.

26 Et ait: Faciamus hominem * ad imaginem & similitudinem nostram: & præsit piscibus maris, & volatilibus cœli, & bestiis, universæque terræ, omnique reptili quod movetur in terra.

* Sap. 2.
23.
Ecclesi. 17.
1.
* Matth.
19. 4.
* Infra 2.
37. & 9.
1.

27 Et creavit Deus hominem ad imaginem suam: * ad imaginem Dei creavit illum: * mascululum & feminam creavit eos.

28 Benedixitque illis Deus, & ait: * Crescite, & multiplicamini, & replete terram, & subjicite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cœli, & universis animalibus, quæ moventur super terram, 29

29 Dixitque Deus: Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, & universa ligna quæ habent in semetipsis fementem generis sui, * ut sint vobis in escam:

30 Et cunctis animalibus terræ, omnique volucribus cœli, & universis quæ moventur in terra, & in quibus est anima vivens, ut habeant ad vescendum. Et factum est ita. * Inf. 9. 3.

31 * Viditque Deus cuncta quæ fecerat: & erant valde bona. Et factum est vespere & mane, dies sextus. * Eccli. 39. 21. Marc. 7. 37.

CAPUT II.

Deus, completo sex diebus opificio, septimo quiescit, cui & benedixit: hominem in paradysum variis arboribus fructiferis, ac fluminibus insignitum posuit; cui Hevam ex ipsius costa in adjutorium formavit, ac matrimonium instituit.

1 Igitur perfecti sunt cœli & terra, & omnis ornatus eorum.

2. Complevitque Deus die septimo opus suum quod fecerat: & * requievit die septimo ab universo opere quod patrarat. * Exod. 20. 11. 21. 17. Deut. 5. 14. Heb. 4. 4.

3 Et benedixit diei septimo; & sanctificavit illum: quia in ipso cessaverat ab omni opere suo quod creavit Deus ut faceret.

4 Istæ sunt generationes cœli & terræ; quando creata sunt, in die quo fecit Dominus Deus cœlum & terram,

5 Et omne virgultum agri antequam oriretur in terra, omnemque herbam regionis priusquam germinaret: non enim pluerat Dominus Deus super terram, & homo non erat qui operaretur terram:

6 Sed fons ascendebat e terra, irrigans universam superficiem terræ.

7 Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terræ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & * factus est homo in animam viventem. 1. Cor. 15. 45.

8 Plantaverat autem Dominus Deus Paradysum voluptatis a principio: in quo posuit hominem quem formaverat.

9 Produxitque Dominus Deus de humo omne lignum pulchrum visu, & ad vescendum suave: lignum etiam vitæ in medio paradisi, lignumque scientiæ boni & mali.

10 Et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum, qui inde dividitur in quatuor capita.

11 Nomen * uni Phison: ipse est qui circuit omnem terram Hevilath, ubi nascitur aurum:

12 Et aurum terræ illius optimum est; ibi invenitur bdellium, & lapis onychinus.

13 Et nomen fluvii secundi Gehon; ipse est qui circumit omnem terram Æthiopiæ.

14 Nomen vero fluminis tertii, Tygris: ipse vadit contra Assyrios. Fluvius autem quartus, ipse est Euphrates.

15 Tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eum in Paradiso voluptatis, ut operaretur & custodiret illum:

16 Præcepitque ei dicens: Ex omni ligno paradisi comede:

17 De ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas. In quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris.

18 Dixit quoque Dominus Deus: Non est bonum esse hominem solum: faciamus ei adiutorium simile sibi.

19 Formatis igitur, Dominus Deus, de humo cunctis animantibus terræ, & universis volatilibus cæli, adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea: omne enim quod vocavit Adam animæ viventis, ipsum est nomen ejus.

20 Appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia, & universa volatilia cæli, & omnes bestias terræ: Adæ vero non inveniebatur adiutor similis ejus.

21 Immisit ergo Dominus Deus soporem in Adam: cumque obdormisset, tulit unam de costis ejus, & replevit carnem pro ea.

22 Et edificavit Dominus Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem: & adduxit eam ad Adam.

23 Di-

23 Dixitque Adam: * Hoc nunc os ex offibus meis, & caro de carne mea: hæc vocabitur Virago, quoniam de viro sumpta est.

24 * Quamobrem relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit uxori suæ: * & erunt duo in carne una.

25 Erat autem uterque nudus, Adam scilicet & uxor ejus: & non erubescabant.

CAPUT III.

Serpentis astutia primi parentes Dei præceptum transgrediuntur; Messias orbi promittitur; atque indicia singulis pœna, e paradiso pelluntur.

1 Sed & serpens erat callidior cunctis animantibus terræ quæ fecerat Dominus Deus. Qui dixit ad mulierem: Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradisi?

2 Cui respondit mulier: De fructu lignorum, quæ sunt in paradiso, vescimur:

3 De fructu vero ligni, quod est in medio paradisi, præcepit nobis Deus ne comederemus, & ne tangeremus illud, ne forte moriamur.

4 Dixit autem serpens ad mulierem: * Nequaquam morte moriemini.

5 Scit enim Deus quod in quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri: & eritis sicut dii, scientes bonum & malum.

6 Vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuque delectabile: & tulit de fructu illius, & comedit: deditque viro suo, qui comedit.

7 Et aperti sunt oculi amborum: cumque cognovissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata.

8 Et cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem, abscondit se Adam & uxor ejus a facie Domini Dei in medio ligni paradisi.

9 Vocavitque Dominus Deus Adam, & dixit ei: Ubi es?

10 Qui ait: Vocem tuam audivi in paradiso: & timui, eo quod nudus essem, & abscondi me.

11 Cui dixit: Quis enim indicavit tibi quod

* Eccli.
24. 35.

* 1 Cor.
11. 9.
Ephes. 5.
31.
* Matth.
19. 5.
Marc. 10.
7.
* 1 Cor.
6. 16.

* 2 Cor.
11. 3.

* Eccli.
25. 33.
1 Tim. 2.
14.

nudus esses, nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti?

12 Dixitque Adam: Mulier, quam dedisti mihi fociam, dedit mihi de ligno, & comedi.

13 Et dixit Dominus Deus ad mulierem: Quare hoc fecisti? Quæ respondit: Serpens decepit me, & comedi.

14 Et ait Dominus Deus ad Serpentem: Quia fecisti hoc, maledictus es inter omnia animantia, & bestias terræ: super pectus tuum gradieris, & terram comedes cunctis diebus vitæ tuæ.

15 Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius: ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo ejus.

16 Mulieri quoque dixit: Multiplicabo æumnas tuas, & conceptus tuos: in dolore paries filios, & sub viri potestate eris, * & ipse dominabitur tui.

* I Cor.
14. 34.

17 Adæ vero dixit: Quia audisti vocem uxoris tuæ, & comedisti de ligno, ex quo præceperam tibi, ne comederes maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.

18 Spinæ & tribulos germinabit tibi; & comedes herbam terræ.

19 In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram de qua sumptus es: quia pulvis es, & in pulverem reverteris.

20 Et vocavit Adam nomen uxoris suæ, Heva: eo quod mater esset cunctorum viventium.

21 Fecit quoque Dominus Deus Adæ & uxori ejus tunicas pelliceas, & induit eos:

22 Et ait: Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum & malum: nunc ergo ne forte mittat manum suam, & sumat etiam de ligno vitæ, & comedat, & vivat in æternum.

23 Et emisit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis, ut operaretur terram, de qua sumptus est.

24 Ejecitque Adam: & collocavit ante paradysum voluptatis Cherubim, & flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitæ.

CA.

CAPUT IV.

Adam ex Heva gignit Cain & Abel: impius Cain pium Abel fratrem occidit; & a Deo punitus, ac profugus vitam agens, Henoch genuit: sed & Adam Seth generavit, cui natus est Enos.

1 Adam vero cognovit uxorem suam Hevam: quæ concepit & peperit Cain, dicens: Posedi hominem per Deum.

2 Rursumque peperit fratrem ejus Abel. Fuit autem Abel pastor ovium, & Cain agricola.

3 Factum est autem post multos dies ut offerret Cain de fructibus terræ munera Domino.

4 Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum: & respexit Dominus ad Abel, & ad munera ejus. Hebr. 11. 40

5 Ad Cain vero, & ad munera illius non respexit: iratusque est Cain vehementer, & concidit vultus ejus.

6 Dixitque Dominus ad eum: Quare iratus es? & cur concidit facies tua?

7 Nonne si bene egeris, recipies: si autem male, statim in foribus peccatum aderit? sed sub te erit appetitus ejus, & tu dominaberis illius.

8 Dixitque Cain ad Abel fratrem suum: Egrediamur foras. Cumque essent in agro, confurrexit Cain adversus fratrem suum Abel, & * interfecit eum.

9 Et ait Dominus ad Cain: Ubi est Abel frater tuus? Qui respondit: Nescio: Num Custos fratris mei sum ego?

10 Dixitque ad eum: Quid fecisti? vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.

11 Nunc igitur maledictus eris super terram, quæ aperuit os suum, & suscepit sanguinem fratris tui de manu tua.

12 Cum operatus fueris eam, non dabit tibi fructus suos: vagus & profugus eris super terram.

13 Dixitque Cain ad Dominum: Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.

14 Ecce ejicis me hodie a facie terræ, & a facie tua abscondar, & ero vagus & profugus in terra: omnis igitur qui invenerit me, occidet me.

15 Dixitque ei Dominus: Nequaquam ita fiet: A 4 sed

* Sap. 10.
3.
Matth. 23.
35.
I. Joann.
3. 12.
Jude 1.
11.

sed omnis qui occiderit Cain, septuplum punietur. Posuitque Dominus Cain signum, ut non interficeret eum omnis qui invenisset eum.

16 Egrediusque Cain a facie Domini, habitavit profugus in terra ad orientalem plagam Eden.

17 Cognovit autem Cain uxorem suam, quæ concepit, & peperit Henoch: & ædificavit civitatem, vocavitque nomen ejus ex nomine filii sui, Henoch.

18 Porro Henoch genuit Irad, & Irad genuit Maviael, & Maviael genuit Mathusael, & Mathusael genuit Lamech.

19 Qui accepit duas uxores, nomen uni Ada, & nomen alteri Sella.

20 Genuitque Ada Jabel, qui fuit pater habitantium in tentoriis, atque pastorum.

21 Et nomen fratris ejus Jubal: ipse fuit pater canentium cithara & organo.

22 Sella quoque genuit Tubalcain, qui fuit malleator & faber in cuncta opera æris & ferri. Soror vero Tubalcain, Noema.

23 Dixitque Lamech uxoribus suis Adæ & Sella: Audite vocem meam uxores Lamech, auferate sermonem meum: quoniam occidi virum in vulnere meum, & adolescentulum in livorem meum.

24 Septuplum ultio dabitur de Cain: de Lamech vero septuagies septies.

25 Cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam: & peperit filium, vocavitque nomen ejus Seth, dicens: Posuit mihi Deus semen aliud pro Abel, quem occidit Cain.

26 Sed & Seth natus est filius, quem vocavit Enos: iste cœpit invocare nomen Domini.

CAPUT V.

Texitur genealogia Adæ ac posterorum per Seth: annique vitæ ipsorum usque ad Noe.

I Hic est liber generationis Adam. In die qua creavit Deus hominem, * ad similitudinem Dei fecit illum.

2 Masculum & feminam creavit eos, & benedixit illis: & vocavit nomen eorum Adam, in die quo creati sunt.

3 Vi.

3 Vixit autem Adam centum triginta annis: & genuit filium ad imaginem & similitudinem suam, vocavitque nomen ejus Seth.

4 Et facti sunt dies * Adam, postquam genuit ^{* 1 Par.} Seth, octingenti anni: genuitque filios & filias. ^{1. 1.}

5 Et factum est omne tempus quod vixit Adam, anni nonaginti triginta, & mortuus est.

6 Vixit quoque Seth centum quinque annis, & genuit Enos.

7 Vixitque Seth postquam genuit Enos, octingentis septem annis, genuitque filios & filias.

8 Et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum, & mortuus est.

9 Vixit vero Enos nonaginta annis, & genuit Cainan.

10 Post ejus ortum vixit octingentis quindecim annis: & genuit filios & filias.

11 Factique sunt omnes dies Enos nonaginti quinque anni, & mortuus est.

12 Vixit quoque Cainan septuaginta annis, & genuit Malaleel.

13 Et vixit Cainan postquam genuit Malaleel, octingentis quadraginta annis: genuitque filios & filias.

14 Et facti sunt omnes dies Cainan nonaginti decem anni, & mortuus est.

15 Vixit autem Malaleel sexaginta quinque annis: & genuit Jared.

16 Et vixit Malaleel postquam genuit Jared, octingentis triginta annis: & genuit filios & filias.

17 Et facti sunt omnes dies Malaleel octingenti nonaginta quinque anni, & mortuus est.

18 Vixitque Jared centum sexaginta duobus annis, & genuit Henoch.

19 Et vixit Jared postquam genuit Henoch octingentis annis: & genuit filios & filias.

20 Et facti sunt omnes dies Jared nongenti sexaginta duo anni, & mortuus est.

21 Porro Henoch vixit sexaginta quinque annis, & genuit Mathusalam.

22 Et ambulavit Henoch cum Deo: & vixit, ^{Ecclesi. 44.} postquam genuit Mathusalam, trecentis annis: ^{15.} & genuit filios & filias. ^{Hebr. 17.}

A 5

23 Et

* Sap. 2.

24.

Ips. 9. 6.

Sap. 2. 23.

Ecclesi. 17.

4.

Ecclesi. 44.

15.

Hebr. 17.

11.

5.

23 Et facti sunt omnes dies Henoch trecenti sexaginta quinque anni.

24 Ambulavitque cum Deo, & non apparuit: quia tulit eum Deus.

25 Vixit quoque Mathufala centum octoginta septem annis, & genuit Lamech.

26 Et vixit Mathufala, postquam genuit Lamech, septingentis octoginta duobus annis: & genuit filios & filias.

27 Et facti sunt omnes dies Mathufala nongenti sexaginta novem anni, & mortuus est.

28 Vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis, & genuit filium:

29 Vocavitque nomen ejus Noe, dicens: Iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarum, in terra cui maledixit Dominus.

30 Vixitque Lamech, postquam genuit Noe, quingentis nonaginta quinque annis: & genuit filios & filias.

31 Et facti sunt omnes dies Lamech, septingenti septuaginta septem anni, & mortuus est. Noe vero cum quingentorum esset annorum, genuit Sem, Cham, & Japheth.

CAPUT VI.

Homini peccata fuere diluvii causa: Noe tamen justus inventus est. Cui arca fabricanda mandatur, in qua ipse & cunctorum animantium genera serventur.

1 Cumque cœpissent homines multiplicari super terram, & filias procreassent,

2 Videntes filii Dei filias hominum quod essent pulchræ, acceperunt sibi uxores ex omnibus, quas elegerant.

3 Dixitque Deus: Non permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est: eruntque dies illius centum viginti annorum.

4 Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum, illæque genuerunt, isti sunt potentes a sæculo viri famosi.

* Infrā 8.
21.
* Matth.
15. 19.

5 Videns autem Deus quod multa malitia hominum esset in terra, & * cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore,

6 Pœnituit eum quod hominem fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecus,

7 Delebo, inquit, hominem, quem creavi a facie terræ, ab homine usque ad animantia, a reptili usque ad volucres cœli: pœnitet enim me fecisse eos

8 Noe vero invenit gratiam coram Domino.

9 Hæ sunt generationes Noe: * Noe vir justus * Eccl. 44. 17. atque perfectus fuit in generationibus suis, cum Deo ambulavit.

10 Et genuit tres filios, Sem, Cham, & Japheth.

11 Corrupta est autem terra coram Deo, & repleta est iniquitate.

12 Cumque vidisset Deus terram esse corruptam, (omnis quippe caro corruperat viam suam super terram)

13 Dixit ad Noe: Finis universæ carnis venit coram me: repleta est terra iniquitate a facie eorum, & ego disperdam eos cum terra.

14 Fac tibi arcam de lignis lævigatis: mansiunculas in arca facies, & bitumine linies intrinsecus & extrinsecus.

15 Et sic facies eam: Trecentorum cubitorum erit longitudo arcæ, quinquaginta cubitorum latitudo, & triginta cubitorum altitudo illius.

16 Fenestram in arca facies, & in cubito consummabis summitatem ejus: ostium autem arcæ pones ex latere: deorsum, cœnacula, & triginta facies in ea.

17 Ecce ego adducam aquas diluvii super terram, ut interficiam omnem carnem, in qua spiritus vitæ est subter cœlum: Univerfa quæ in terra sunt, consumentur.

18 Ponamque fœdus meum tecum: & ingredieris arcam tu, & filii tui, uxor tua, & uxores filiorum tuorum, tecum.

19 Et ex cunctis animantibus universæ carnis bina induces in arcam, ut vivant tecum: masculini sexus & feminini.

20 De volucribus juxta genus suum, & de jumentis in genere suo, & ex omni reptili terræ secundum genus suum: bina de omnibus ingredientur tecum, ut possint vivere.

21 Tolles igitur tecum ex omnibus fœcis, quæ mandati possunt, & comportabis apud te: & erunt tam tibi quam illis in cibum.

22 Fecit igitur Noe omnia, quæ præceperat illi Deus.

CAPUT VII.

Ingresso Noe cum suis in arcam, statim aqua omnium montium cacumina 150 diebus superavit, reliquaque animantia submersit.

* Hebr.
11. 7.
2 Petr. 2. 5.

1 Dixitque Dominus ad eum: Ingredere tu, & omnis domus tua, in arcam: te enim * vidi iustum coram me in generatione hac.

2 Ex omnibus animantibus mundis tolle septena & septena, masculum & feminam: de animantibus vero immundis duo & duo, masculum & feminam.

3 Sed & de volatilibus cœli septena & septena, masculum & feminam: ut salvetur semen super faciem universæ terræ.

4 Adhuc enim, & post dies septem ego pluam super terram quadraginta diebus & quadraginta noctibus: & delebo omnem substantiam, quam feci, de superficie terræ.

5 Fecit ergo Noe omnia, quæ mandaverat ei Dominus.

6 Eratque sexcentorum annorum quando diluvii aquæ inundaverant super terram.

* Matth.
24. 37.
Luc. 17.
26.
1 Petr. 3.
20.

7 Et * ingressus est Noe & filii ejus, uxor ejus & uxores filiorum ejus cum eo, in arcam propter aquas diluvii.

8 De animantibus quoque mundis & immundis, & de volucibus, & ex omni, quod movetur super terram,

9 Duo & duo ingressa sunt ad Noe in arcam, masculus & femina, sicut præceperat Dominus Noe.

10 Cumque transissent septem dies, aquæ diluvii inundaverunt super terram.

11 Anno sexcentesimo vitæ Noe, mense secundo, septimodecimo die mensis, rupti sunt omnes fontes abyssi magnæ, & cataractæ cœli apertæ sunt:

12 Et facta est pluvia super terram quadraginta diebus & quadraginta noctibus.

13 In articulo diei illius ingressus est Noe, & Sem, & Cham, & Japheth, filii ejus; uxor illius, & tres uxores filiorum ejus cum eis, in arcam:

14 Ipsi & omne animal secundum genus suum, universaque jumenta in genere suo, & omne quod movetur super terram in genere suo, cunctumque volatile secundum genus suum, universæ aves, omnesque volucres,

15 Ingressæ sunt ad Noe in arcam, bina & bina ex omni carne, in qua erat spiritus vitæ.

16 Et quæ ingressa sunt, masculus & femina ex omni carne introierunt, sicut præceperat ei Deus: & inclusit eum Dominus de foris.

17 Factumque est diluvium quadraginta diebus super terram: & multiplicatæ sunt aquæ, & elevaverunt arcam in sublime a terra.

18 Vehementer enim inundaverunt: & omnia repleverunt in superficie terræ: porro arca ferebatur super aquas.

19 Et aquæ prævaluerunt nimis super terram: operisque sunt omnes montes excelsi sub universo cœlo.

20 Quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat.

21 * Consumptaque est omnis caro quæ movebatur super terram, volucrum, animantium, bestiarum, omniumque reptilium, quæ reptant super terram: universi homines,

* Sap. 10.
14.
Eccl. 39.
28.
1 Petr. 3.
20.

22 Et cuncta, in quibus spiraculum vitæ est in terra, mortua sunt.

23 Et delevit omnem substantiam, quæ erat super terram, ab homine usque ad pecus, tam reptile quam volucres cœli: & deleta sunt de terra: remansit autem solus Noe, & qui cum eo erant in arca.

24 Obtinueruntque aquæ terram centum quinquaginta diebus.

CAPUT VIII.

Imminutis paulatim aquis diluvii, post corvi ac columbæ emissionem, Noe cum universis qui in arca continebantur, egrèditur; & altari extructo, offert Deo in gratiarum actionem holocausta.

bus placatus Deus promittit numquam deinceps fore diluuium.

Recordatus autem Deus Noe, cunctorumque animantium, & omnium iumentorum, quæ erant cum eo in arca, adduxit spiritum super terram, & imminutæ sunt aquæ.

2 Et clausi sunt fontes abyssi, & cataractæ cæli: & prohibita sunt pluvie de cælo.

3 Reversæque sunt aquæ de terra euntes & redeuntes: & cœperunt minui post centum quinquaginta dies.

4 Requievitque arca mense septimo, vigesimo septimo die mensis, super montes Armeniæ.

5 At vero aquæ ibant & decresecbant usque ad decimum mensem: decimo enim mense, prima die mensis, apparuerunt cacumina montium.

6 Cumque transissent quadraginta dies, aperiens Noe fenestram arcæ, quam fecerat, dimisit corvum:

7 Qui egrediebatur, & non revertebatur, donec siccarentur aquæ super terram.

8 Emisit quoque columbam post eum, ut videret si jam cessassent aquæ super faciem terræ.

9 Quæ cum non invenisset ubi requiesceret pes ejus, reversa est ad eum in arcam: aquæ enim erant super universam terram: extenditque manum, & apprehensam intulit in arcam.

10 Expectatis autem ultra septem diebus aliis, rursus dimisit columbam ex arca.

11 At illa venit ad eum ad vespem, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo. Intellexit ergo Noe quod cessassent aquæ super terram.

12 Expectavitque nihilominus septem alios dies: & emisit columbam, quæ non est reversa ultra ad eum.

13 Igitur sexcentesimo primo anno, primo mense, prima die mensis, imminutæ sunt aquæ super terram: & aperiens Noe tectum arcæ, aspexit, viditque quod exsiccata esset superficies terræ.

14 Mense secundo, septimo & vigesimo die mensis, arefacta est terra.

15 Locutus est autem Deus ad Noe, dicens:

16 Egredere

16 Egredere de arca, tu & uxor tua, filii tui, & uxores filiorum tuorum tecum.

17 Cuncta animantia quæ sunt apud te, ex omni carne, tam in volatilibus quam in bestiis, & univèrsis reptilibus, quæ reptant super terram, educ tecum, & ingredimini super terram: crescite & multiplicamini super eam.

18 Egredus est ergo Noe, & filii ejus, uxor illius, & uxores filiorum ejus, cum eo.

19 Sed & omnia animantia, jumenta, & reptilia quæ reptant super terram, secundum genus suum, egressa sunt de arca.

20 Edificavit autem Noe altare Domino: & tollens de cunctis pecoribus & volucris mundis, obtulit holocausta super altare.

21 Oloratusque est Dominus odorem suavitatis, & ait: Nequaquam ultra maledicam terræ propter homines: * sensus enim & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua: non igitur ultra percussam omnem animam viventem sicut feci.

22 Cunctis diebus terræ, sementis & messis, frigus & æstus, æstas & hiems, nox & dies, non requiescent.

CAPUT IX.

Deus Noe ac filiis ejus benedicit, cunctaque animantia una cum piscibus in cibum tribuit, prohibito tamen illis sanguine: fœdus inter Deum & homines de non inducendis amplius aquis diluuii, iride firmatur. Noe ebrium ridens filius Cham, in Chanaan filio maledicatur: Sem vero & Japheth benedicuntur.

Benedixitque Deus Noe & filiis ejus. Et dixit ad eos: * Crescite, & multiplicamini, & replete terram.

2 Et terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terræ, & super omnes volucres cæli, cum univèrsis quæ moventur super terram: omnes pisces maris manui vestræ traditi sunt.

3 Et omne, quod movetur & vivit, * erit vobis in cibum: quasi olera virentia tradidi vobis omnia.

4 * Ex.

* *Sup.* 2.
22. 28.
Infr. 9.
1. 7.

* *Sup.*
6. 5.
Matth. 15.
19.

* *Sup.* 1.
22. 28.
& 8. 17.

* *Sup.* 1.
29.

• Lev. 17. 14. 4 * Excepto, quod carnem cum sanguine non comedetis.

5 Sanguinem enim animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum: & de manu hominis, de manu viri & de manu fratris ejus, requiram animam hominis.

• Matth. 26. 52. Apoc. 13. 10. 6 Quicumque * effuderit humanum sanguinem, fundetur sanguis illius: ad imaginem quippe Dei factus est homo.

• Sup. 1. 28. 8. 17. 7 * Vos autem crescite & multiplicamini, & ingredimini super terram, & implete eam.

8 Hæc quoque dixit Deus ad Noe, & ad filios ejus cum eo:

9 Ecce ego statuum pactum meum vobiscum, & cum semine vestro post vos.

10 Et ad omnem animam viventem, quæ est vobiscum, tam in volucris quam in jumentis, & pecudibus terræ cunctis, quæ egressa sunt de arca, & univervis bestiis terræ.

• Isa. 54. 9. 11 * Statuum pactum meum vobiscum, & nequaquam ultra interficietur omnis caro aquis diluvii, neque erit deinceps diluvium dissipans terram.

12 Dixitque Deus: Hoc est signum fœderis quod do inter me & vos, & ad omnem animam viventem, quæ est vobiscum in generationes sempiternas.

13 Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me & inter terram.

• Eccli. 43. 12. 14 * Cumque obduxero nubibus cœlum, apparebit arcus meus in nubibus:

15 Et recordabor fœderis mei quod pepigi vobiscum, & cum omni anima vivente quæ carnem vegetat: & non erunt ultra aquæ diluvii ad delendam universam carnem.

16 Eritque arcus meus in nubibus, & videbo illum, & recordabor fœderis sempiterni quod pactum est inter Deum & omnem animam viventem universæ carnis quæ est super terram.

17 Dixitque Deus ad Noe: Hoc erit signum fœderis, quod constitui inter me & omnem carnem super terram.

18 Erant ergo filii Noe, qui egressi sunt de arca,

ca, Sem, Cham, & Japheth: porro Cham ipse est pater Chanaan.

19 Tres isti filii sunt Noe: & ab his disseminatum est omne genus hominum super universam terram.

20 Cœpitque Noe vir agricola exercere terram, & plantavit vineam:

21 Bibensque vinum inebriatus est, & nudatus in tabernaculo suo.

22 Quod cum vidisset Cham pater Chanaan, verenda scilicet patris sui esse nudata, nuntiavit duobus fratribus suis foras.

23 At vero Sem & Japheth pallium imposuerunt humeris suis, & incedentes retrorsum, operuerunt verenda patris sui: faciesque eorum averse erant, & patris virilia non viderunt.

24 Evigilans autem Noe ex vino, cum didicisset quæ fecerat ei filius suus minor,

25 Ait: Maledictus Chanaan, servus servorum erit fratribus suis.

26 Dixitque: Benedictus Dominus Deus Sem, sit Chanaan servus ejus.

27 Dilatet Deus Japheth, & habitet in tabernaculis Sem, sitque Chanaan servus ejus.

28 Vixit autem Noe post diluvium trecentis quinquaginta annis.

29 Et impleti sunt omnes dies ejus nongentorum quinquaginta annorum: & mortuus est.

CAPUT X.

Genealogia filiorum Noe, a quibus divisa sunt gentes post diluvium, & orti omnes mortales.

1 Hæ sunt generationes filiorum Noe, Sem, Cham, & Japheth: nati que sunt eis filii post diluvium.

2 Filii Japheth: Gomer, & Magog, & Madai, & Javan, & Thubal, & Mofoch, & Thiras.

3 Porro filii Gomer: Arcenez & Riphath & Thogorma.

4 Filii autem Javan: Elifa & Tharsis, Cethim & Dodanim.

5 Ab his divisa sunt insulæ gentium in regionibus suis, unusquisque secundum linguam suam & familias suas in nationibus suis.

6 Filii autem Cham: Chus, & Mesraim, & Phuth, & Chanaan.

7 Filii Chus: Saba, & Hevila, & Sabatha, & Regma, & Sabatacha. Filii Regma: Saba & Dadan.

8 Porro Chus genuit Nemrod: ipse cœpit esse potens in terra,

9 Et erat robustus venator coram Domino. Ob hoc exivit proverbium: Quasi Nemrod robustus venator coram Domino.

10 Fuit autem principium regni ejus Babylon, & Arach, & Achad, & Chalanne, in terra Sennaar.

11 De terra illa egressus est Assur, & ædificavit Niniven, & plateas civitatis, & Chale,

12 Resen quoque inter Niniven & Chale: hæc est civitas magna.

13 At vero Mesraim genuit Ludim, & Ananim, & Laabim, Nephthum,

14 Et Phetrusim, & Chassum: de quibus egressi sunt Philistim & Caphthorim.

15 Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum, Hethæum,

16 Et Jebusæum, & Amorrhæum, & Gergesæum,

17 Et Hevæum, & Aracæum: Sinæum,

18 Et Aradium, Samaræum, & Amathæum: & per hos disseminati sunt populi Chananeorum.

19 Factique sunt termini Chanaan venientibus a Sidone Geraram usque Gazam, donec ingrediaris Sodomam & Gomorrhæam, & Adamam, & Seboim, usque Lesa.

20 Hi sunt filii Cham in cognationibus, & linguis, & generationibus, terrisque & gentibus suis.

21 De Sem quoque nati sunt, patre omnium filiorum Heber, fratre Japheth majore.

1 *Part. I.*
17. 22 Filii Sem: Ælam & Assur, & Arphaxad, & Lud, & Aram.

23 Filii Aram: Us, & Hul, & Gether, & Mes.

24 At vero Arphaxad genuit Sale, de quo ortus est Heber.

25 Natiq̄ue sunt Heber filii duo: nomen uni Phaleg, eo quod in diebus ejus divisa sit terra: & nomen fratris ejus Jectan.

26 Qui Jectan genuit Elmodad, & Saleph, & Asarmoth, Jare,

27 Et Aduram, & Uzal, & Decla,

28 Et Ebal, & Abimael, Saba,

29 Et Ophir, & Hevila, & Jobab. Omnes isti, filii Jectan.

30 Et facta est habitatio eorum de Messa pergentibus usque Sephar montem orientalem.

31 Isti sunt filii Sem, secundum cognationes, & linguas, & regiones, in gentibus suis.

32 Hæc familiæ Noe juxta populos & nationes suas. Ab his divisæ sunt gentes in terra post diluvium.

CAPUT XI.

In turris Babel ædificatione, superbiorum fastus ac lingua confunditur. Sem genealogia usque ad Abram texitur.

1 **E**Rat autem terra labii unius, & sermonum *Sap. 10. 5.* eorundem.

2 Cumque proficiscerentur de oriente, invenerunt campum in terra Sennaar, & habitaverunt in eo.

3 Dixitque alter ad proximum suum: Venite, faciamus lateres, & coquamus eos igni. Habueruntque lateres pro faxis, & bitumen pro cæmento:

4 Et dixerunt: Venite faciamus nobis civitatem, & turrim, cujus culmen pertingat ad cælum: & celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras.

5 Descendit autem Dominus, ut videret civitatem & turrim quam ædificabant filii Adam.

6 Et dixit: Ecce, unus est populus, & unum labium omnibus: cœperuntque hoc facere, nec desisterent a cogitationibus suis, donec eas opere compleant.

7 Venite igitur, descendamus, & confundamus ibi linguam eorum, ut non audiat unusquisque vocem proximi sui.

8 Atque ita divisit eos Dominus ex illo loco in universas terras, & cessaverunt ædificare civitatem.

9 Et idcirco vocatum est nomen ejus Babel, quia ibi confusum est labium universæ terræ: & inde disperfit eos Dominus super faciem cunctarum regionum.

* I. Par.
1. 17.

10 Hæ sunt generationes Sem : * Sem erat centum annorum quando genuit Arphaxad, biennio post diluuium.

11 Vixitque Sem postquam genuit Arphaxad, quingentis annis : & genuit filios & filias.

12 Porro Arphaxad vixit triginta quinque annis, & genuit Sale.

13 Vixitque Arphaxad postquam genuit Sale, trecentis tribus annis : & genuit filios & filias.

14 Sale quoque vixit triginta annis, & genuit Heber.

15 Vixitque Sale postquam genuit Heber, quadringentis tribus annis : & genuit filios & filias.

16 Vixit autem Heber triginta quatuor annis, & genuit Phaleg.

17 Et vixit Heber postquam genuit Phaleg, quadringentis triginta annis : & genuit filios & filias.

18 Vixit quoque Phaleg triginta annis, & genuit Reu.

* I. Par.
1. 19.

19 * Vixitque Phaleg postquam genuit Reu, ducentis novem annis : & genuit filios & filias.

20 Vixit autem Reu triginta duobus annis, & genuit Sarug.

21 Vixit quoque Reu postquam genuit Sarug, ducentis septem annis : & genuit filios & filias.

22 Vixit vero Sarug triginta annis, & genuit Nachor.

23 Vixitque Sarug postquam genuit Nachor, ducentis annis : & genuit filios & filias.

24 Vixit autem Nachor viginti novem annis, & genuit Thare.

25 Vixitque Nachor postquam genuit Thare, centum decem & novem annis : & genuit filios & filias.

* Jos.
24. 2.
I. Par. 1.
26.

26 Vixitque Thare septuaginta * annis, & genuit Abram, & Nachor, & Aran.

27 Hæ sunt autem generationes Thare. Thare genuit Abram, Nachor, & Aran. Porro Aran genuit Lot.

28 Mortuusque est Aran ante Thare patrem suum, in terra natiuitatis suæ in Ur Chaldæorum.

29 Duxerunt autem Abram & Nachor uxores : nomen uxoris Abram, Sarai : & nomen uxoris Na-

Nachor, Melcha filia Aran, patris Melchæ, & patris Jeschæ.

30 Erat autem Sarai sterilis, ne habebat liberos.

31 * Tulit itaque Thare Abram filium suum, & Lot filium Aran, filium filii sui, & Sarai nunc suam, uxorem Abram filii sui, & eduxit eos de Ur Chaldæorum, * ut irent in terram Chanaan : veneruntque usque Haran, & habitaverunt ibi.

32 Et facti sunt dies Thare ducentorum quinque annorum, & mortuus est in Haran.

CAPUT XII.

Abram Dei mandato parens, promissaque accipiens, patria relicta, comitante Lot, peregrinatur in Chanaan, & Domino in Sichem & Bethel sacrificat. Inde propter famem Ægyptum ingressus, uxorem suam vocat sororem; quam in domum regis Pharaonis sublatam, postea recipit intactam.

1 Dixit autem Dominus ad Abram : * Egrede de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & veni in terram quam monstrabo tibi.

2 Faciamque te in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, erisque benedictus.

3 Benedicam benedictibus tibi, & maledicam maledictibus tibi, atque * IN TE benedicentur universæ cognationes terræ.

4 Egressus est itaque Abram sicut præceperat ei Dominus, & ivit cum eo Lot : septuaginta quinque annorum erat Abram cum egrederetur de Haran.

5 Tulitque Sarai uxorem suam, & Lot filium fratris sui, universamque substantiam quam possederant, & animas quas fecerant in Haran : & egressi sunt ut irent in terram Chanaan. Cumque venissent in eam,

6 Pertransiit Abram terram usque ad locum Sichem, usque ad convallem illustrem : Chananæus autem tunc erat in terra.

7 Apparuit autem Dominus Abram, & dixit ei : * Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificavit tibi altare Domino, qui apparuerat ei.

8 Et inde transgrediens ad montem, qui erat

* Josua
24. 2.
Nehem.
9. 7.
* Judith.
5. 6.
Act. 7. 2.

* Act. 7. 5.

* Infr. 18.
18. & 22.
18.
Gal. 3. 8.
Hebr. 11. 8.* Infr. 13.
15. & 15.
18. & 26.
4.
Deut. 34.
4.

contra orientem Bethel, tetendit ibi tabernaculum suum, ab occidente habens Bethel, & ab oriente Hai; ædificavit quoque ibi altare Domino, & invocavit nomen ejus.

9 Perrexitque Abram vadens, & ultra progrediens ad meridiem.

10 Facta est autem fames in terra; descenditque Abram in Ægyptum, ut peregrinaretur ibi; prævaluerat enim fames in terra.

11 Cumque prope esset ut ingrederetur Ægyptum, dixit Sarai uxori suæ: Novi quod pulchra sis mulier.

12 Et quodcum viderint te Ægyptii, dicturi sunt: Uxor ipse est: & interficient me, & te reservabunt.

* Inf. 20.
11. 13 * Dic ergo, obsecro te, quod foror mea sis: ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.

14 Cum itaque ingressus esset Abram Ægyptum, viderunt Ægyptii mulierem quod esset pulchra nimis.

15 Et nuntiaverunt principes Pharaoni, & laudaverunt eam apud illum: & sublata est mulier in domum Pharaonis.

16 Abram vero bene usi sunt propter illam: fueruntque ei oves & boves & asini & servi & famulæ, & asinæ & cameli.

17 Flagellavit autem Dominus Pharaonem plagis maximis, & domum ejus, propter Sarai uxorem Abram.

18 Vocavitque Pharaon Abram, & dixit ei: Quidnam est hoc quod fecisti mihi? quare non indicasti quod uxor tua esset?

19 Quam ob causam dixisti esse sororem tuam, ut tollerem eam mihi in uxorem? Nunc igitur ecce conjux tua, accipe eam, & vade.

20 Præcepitque Pharaon supra Abram viris: & deduxerunt eum, & uxorem illius; & omnia quæ habebat.

CAPUT XIII.

Abram & Lot, Ægyptum egressi, præ nimia opulentia separantur; & Lot Jordanis fines eligente, Abram habitat in terra Chanaan: ubi rursus Dei pro-

promissiones de multiplicando semine, terraque possidenda, accipit.

1 Ascendit ergo Abram de Ægypto, ipse & uxor ejus, & omnia quæ habebat, & Lot cum eo, ad Australem plagam.

2 Erat autem dives valde in possessione auri & argenti.

3 Reversusque est per iter, quo venerat, a meridie in Bethel, usque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel & Hai:

4 In loco altaris * quod fecerat prius, & invocavit ibi nomen Domini. * *Supra 12. 7.*

5 Sed & Lot qui erat cum Abram, fuerunt greges ovium, & armenta, & tabernacula.

6 Nec poterat eos capere terra, ut habitarent simul: * erat quippe substantia eorum multa, & nequibant habitare communiter. * *Infra 36. 7.*

7 Unde & facta est rixa inter pastores gregum Abram & Lot. Eo autem tempore Chanaanæus & Perezæus habitabant in terra illa.

8 Dixit ergo Abram ad Lot: Ne quæso sit jurgium inter me & te, & inter pastores meos & pastores tuos: fratres enim sumus.

9 Ecce universa terra coram te est; recede a me, obsecro: si ad sinistram ieris, ego dexteram tenebo: si tu dexteram elegeris, ego ad sinistram pergam.

10 Elevatis itaque Lot oculis, vidit omnem circa regionem Jordanis, quæ universa irrigabatur antequam subverteret Dominus Sodomam & Gomorrhæam: sicut paradisus Domini, & sicut Ægyptus venientibus in Segor.

11 Elegitque sibi Lot regionem circa Jordanem, & recessit ab Oriente: divisique sunt alterutrum a fratre suo.

12 Abram habitavit in terra Chanaan: Lot vero moratus est in oppidis, quæ erant circa Iordanem, & habitavit in Sodomis.

13 Homines autem Sodomitæ pessimi erant, & peccatores coram Domino nimis.

14 Dixitque Dominus ad Abram, postquam divisus est ab eo Lot: * Leva oculos tuos, & vide a loco, in quo nunc es, ad aquilonem & meridiem, ad orientem & occidentem. * *Supra 12. 7. Infra 15. 18. & 26. 4. Deut. 34. 4.*

15 Omnem terram, quam conspicis, tibi dabo & semini tuo usque in sempiternum.

16 Faciamque semen tuum sicut pulverem terræ: si quis potest hominum numerare pulverem terræ, semen quoque tuum numerare poterit.

17 Surge, & perambula terram in longitudine, & in latitudine sua: quia tibi daturus sum eam.

18 Movens igitur tabernaculum suum Abram, venit & habitavit juxta convallem Mambre, quæ est in Hebron: ædificavitque ibi altare Domino.

CAPUT XIV.

Devictis quinque regibus, ac spoliatis Sodomis, Lot cum plerisque aliis captivus ducitur a quatuor regibus victoribus; quos Abram persecutus, omnes captivos, spoliisque reduxit; lætusque pro victoria, decimas dat Melchisedecho a quo, benedictione accepta, cuncta regi Sodomorum reddidit.

1 **F**ACTUM est autem in illo tempore, ut Amraphel rex Sennaar, & Arioch rex Ponti, & Chodorlahomor rex Elamitarum, & Thadal rex Gentium,

2 Inirent bellum contra Bara regem Sodomorum, & contra Berla regem Gomorrhæ, & contra Sennaab regem Adamæ, & contra Semeber regem Seboim, contraque regem Balæ, ipsa est Segor.

3 Omnes hi convenerunt in vallem Silvestrem, quæ nunc est mare salis.

4 Duodecim enim annis servierant Chodorlahomor, & tertio decimo anno recesserunt ab eo.

5 Igitur quartodecimo anno venit Chodorlahomor, & reges qui erant cum eo: percusseruntque Raphaim in Astarothcarnaim, & Zuzim cum eis, & Emim in Save Cariathaim,

6 Et Chorræos in montibus Seir, usque ad Campes tria Pharan, quæ est in solitudine.

7 Reverſique sunt, & venerunt ad fontem Miſphat, ipsa est Cades: & percusserunt omnem regionem Amalecitarum, & Amorrhæum qui habitabat in Aſafonthamar.

8 Et egressi sunt, rex Sodomorum, & rex Gomorrhæ, rexque Adamæ, & rex Seboim, necnon & rex Balæ, quæ est Segor: & direxerunt aciem contra eos in valle Silvestri:

9 Scilicet adversus Chodorlahomor regem Elamitarum, & Thadal regem Gentium, & Amraphel regem Sennaar, & Arioch regem Ponti: quatuor reges adversus quinque.

10 Vallis autem Silvestris habebat præterea multos bituminis. Itaque rex Sodomorum, & rex Gomorrhæ, terga verterunt, cecideruntque ibi & qui remanserant, fugerunt ad montem.

11 Tulerunt autem omnem substantiam Sodomorum, & Gomorrhæ, & universa quæ ad cibum pertinent, & abierunt:

12 Necnon & Lot & substantiam ejus, filium fratris Abram, qui habitabat in Sodomis.

13 Et ecce unus qui evaserat, nuntiavit Abram Hebræo, qui habitabat in convalle Mambre Amorrhæi, fratris Escol, & fratris Aner: hi enim pepigerant fœdus cum Abram.

14 Quod cum audisset Abram, captum videlicet Lot fratrem suum, numeravit expeditos vernaculos suos trecentos decem & octo; & persecutus est usque Dan.

15 Et divisis focis irruit super eos nocte: percussitque eos, & persecutus est eos usque Hoba, quæ est ad lævam Damasci.

16 Reduxitque omnem substantiam, & Lot fratrem suum cum substantia illius, mulieres quoque & populum.

17 Egressus est autem rex Sodomorum in occursum ejus, postquam reversus est a cæde Chodorlahomor, & regum qui cum eo erant in Valle Save, quæ est vallis regis.

18 * At vero Melchisedech rex Salem, proferens panem & vinum (erat enim Sacerdos Dei altissimi) 7. 1.

19 Benedixit ei, & ait: Benedictus Abram Deo excelso, qui creavit cælum & terram:

20 Et benedictus Deus excelsus, quo protegente, hostes in manibus tuis sunt. Et dedit ei decimas ex omnibus.

21 Dixit autem rex Sodomorum ad Abram: Da mihi animas, cætera tolle tibi.

22 Qui respondit ei: Levo manum meam ad Dominum Deum excelsum possessorem cæli & terræ,

23 Quod a filo subtegminis usque ad corrigiam caligæ, non accipiam ex omnibus quæ tua sunt, ne dicas: Ego ditavi Abram:

24 Exceptis his, quæ comederunt juvenes, & partibus virorum, qui venerunt mecum, Aner, Escol, & Mambre: isti accipient partes suas.

CAPUT XV.

Deus Abra de posteritate desperanti filium promittit, cui credens Abram justificatur; & in signum promissæ terræ, præscriptum a Domino offert sacrificium, auditque suæ posteritatis futuram peregrinationem.

1 **H**Is itaque transactis, factus est sermo Domini ad Abram per visionem dicens: Nonli timere Abram, ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis.

2 Dixitque Abram: Domine Deus, quid dabis mihi? ego vadam absque liberis: & filius procuratoris domus meæ iste Damascus Eliezer.

3 Addiditque Abram: Mihi autem non dedisti semen: & ecce vernaculus meus, hæres meus erit.

4 Statimque sermo Domini factus est ad eum, dicens: Non erit hic hæres tuus: sed qui egredietur de utero tuo, ipsum habebis hæredem.

5 Eduxitque eum foras, & ait illi: * Suspice cælum, & numera stellas, si potes. Et dixit ei: Sic erit semen tuum.

6 * Credidit Abram Deo, & reputatum est illi ad iusticiam.

7 Dixitque ad eum: Ego Dominus qui eduxi te de Ur Chaldæorum, ut darem tibi terram istam, & possideres eam.

8 At ille ait: Domine Deus, unde scire possum, quod possessurus sim eam?

9 Et respondens Dominus: Sume, inquit, mihi vaccam triennem, & capram trimam, & arietem annorum trium, turturem quoque & columbam.

10 Qui tollens universa hæc, * divisit ea per medium, & utraque partes contra se altrinsecus posuit: aves autem non divisit.

11 Descenderuntque volucres super cadavera, & abiebat eas Abram.

* Rom. 4. 18.

* Rom. 4. 3. Gal. 3. 6. Jac. 2. 23.

* Jer. 34. 18.

12 Cum-

12 Cumque sol occumberet, sopor irruit super Abram, & horror magnus & tenebrosus invalit eum.

13 Dicitumque est ad eum: Scito prænosceens quod * peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua, & subjicient eos servituti, & affligent quadringentis annis.

14 Verumtamen gentem, cui servituri sunt, ego iudicabo: & posthæc egredientur cum magna substantia.

15 Tu autem ibis ad patres tuos in pace, sepultus in senectute bona.

16 Generatione autem quarta revertentur huc: nec dum enim completæ sunt iniquitates Amorrhæorum usque ad præfens tempus.

17 Cum ergo occubisset sol, facta est caligo tenebrosa, & apparuit clibanus fumans, & lampas ignis transiens inter divisiones illas.

18 In illo die * pepigit Dominus fœdus cum Abram, dicens: Semini tuo dabo terram hanc a fluvio Ægypti usque ad fluvium magnum Euphraten.

19 Cineos, & Cenezæos, Cedmonæos, 20 Et Hethæos, & Pherezæos, Raphaim quoque, 21 Et Amorrhæos, & Chanaanæos, & Gergesæos, & Jebusæos.

CAPUT XVI.

Agar a Domina Sarai traditur Abra uxore: quæ ubi concepisset, atque ob id Dominam contemneret, ab illa afflictæ, fugam init; sed jussu angeli eidem submissa, parit Ismaelem.

1 **I**gitur Sarai, uxor Abram, non genuerat liberos: sed habens ancillam Ægyptiam nomine Agar,

2 Dixit marito suo: Ecce, conclusit me Dominus, ne parerem: ingredi ad ancillam meam, si forte saltem ex illa suscipiam filios. Cumque ille acquiesceret deprecanti,

3 Tulit Agar Ægyptiam ancillam suam, post annos decem quam habitare cœperant in terra Chanaan: & dedit eam viro suo uxorem.

4 Qui ingressus est ad eam. At illa concepisse se videns, despexit dominam suam.

5 Di-

* Act. 7. 6.

* Supra 12. 7. 13. 15. Inf. 26. 4. Deut. 34. 4. 3. Reg. 4. 21. 2. Par. 9. 26.

5 Dixitque Sarai ad Abram: Inique agis contra me: ego dedi ancillam meam in sinum tuum, quæ videns quod conceperit, despectui me habet: iudicet Dominus inter me & te.

6 Cui respondens Abram: Ecce, ait, ancilla tua in manu tua est, utere ea ut libet. Affligente igitur eam Sarai, fugam iniit.

7 Cumque invenisset eam angelus Domini juxta fontem aquæ in solitudine, quæ est in via Sur in deserto,

8 Dixit ad illam: Agar ancilla Sarai, unde venis? & quo vadis? quæ respondit: A facie Sarai dominæ meæ ego fugio.

9 Dixitque ei angelus Domini: Revertere ad dominam tuam, & humiliare sub manu illius.

10 Et rursus: Multiplicans, inquit, multiplicabo semen tuum, & non numerabitur præ multitudinem.

11 Ac deinceps: Ecce, ait, concepisti, & paries filium, vocabisque nomen ejus Ismael, eo quod audierit Dominus afflictionem tuam.

12 Hic erit ferus homo, manus ejus contra omnes, & manus omnium contra eum: & e regione universorum fratrum suorum figet tabernacula.

13 Vocavit autem Agar nomen Domini qui loquebatur ad eam: Tu Deus qui vidisti me. Dixit enim: Profecto hic vidi posteriora videntis me.

14 Propterea appellavit puteum illum, Puteum viventis & videntis me. Ipse est inter Cades & Barad.

15 Peperitque Agar Abræ filium: qui vocavit nomen ejus Ismael.

16 Octoginta & sex annorum erat Abram, quando peperit ei Agar Ismaelem.

CAPUT XVII.

Abra repetuntur promissiones, ipsius & Sarai nomina immutantur, circumcisio præcipitur, in fœderis signum; filius ex Sara promittitur una cum successu Ismaelis, & Abraham circumcisionis præceptum exequitur.

1 Postquam vero nonaginta & novem annorum esse cœperat, apparuit ei Dominus; dixitque

que ad eum: Ego Deus omnipotens; ambula coram me, & esto perfectus.

2 Ponamque fœdus meum inter me & te, & multiplicabo te vehementer nimis.

3 Cecidit Abram pronus in faciem.

4 Dixitque ei Deus: Ego sum, & ponam pactum meum tecum, * erisque pater multarum gentium. * *Eccij. 44. 20. Rom. 4. 17.*

5 Nec ultra vocabitur nomen tuum Abram: sed appellaberis Abraham: quia patrem multarum gentium constitui te.

6 Faciamque te crescere vehementissime, & ponam te in gentibus, regesque ex te egredientur.

7 Et statuam pactum meum inter me & te, & inter semen tuum post te in generationibus suis, fœdere sempiterno: ut sis Deus tuus, & seminis tui post te.

8 Daboque tibi & semini tuo terram peregrinationis tuæ, omnem terram Chanaan in possessionem æternam, eroque Deus eorum.

9 Dixit iterum Deus ad Abraham: * Et tu ergo * *Ab. 7. 8.* custodies pactum meum, & semen tuum post te in generationibus suis.

10 Hoc est pactum meum quod observabitis inter me & vos, & semen tuum post te: Circumcidetur ex vobis omne masculinum:

11 Et circumcidetis carnem præputii vestri, ut sit * in signum fœderis inter me, & vos. * *Lev. 12. 3. Luc. 2. 21. Rom. 4. 11.*

12 Infans octo dierum circumcidetur in vobis, omne masculinum in generationibus vestris: tam vernaculus, quam emptitius circumcidetur, & quicumque non fuerit de stirpe vestra:

13 Eritque pactum meum in carne vestra in fœdus æternum.

14 Masculus, cujus præputii caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo suo: quia pactum meum irritum fecit.

15 Dixitque quoque Deus ad Abraham: Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai, sed Saram.

16 Et benedicam ei, & ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum, eritque in nationes, & reges populorum orientur ex eo.

17 Cecidit Abraham in faciem suam, & risit, dicens in corde suo: Putasne centenario nascetur filius? & Sara nonagenaria pariet? 18